

Debata parlamentarna

PORADNIK DLA UCZNIÓW

ANNA GILLA

Dlaczego debata?

Debata to metoda pracy, która nie tylko pozwala dojść do wspólnego stanowiska, pomaga lepiej poznać się nawzajem, ale też kształtuje wiele umiejętności, które przydadzą się na co dzień w wielu kontekstach.

Debatowanie:

- » rozwija umiejętność wypowiadania się na forum;
- » rozwija umiejętność tworzenia logicznych, konkretnych i klarownych wypowiedzi;
- » wzmacnia pewność siebie;
- » pokazuje, jak istotne jest uważne słuchanie innych i uczy poszanowania innego punktu widzenia;
- » rozwija umiejętność twórczego i krytycznego myślenia;
- » kształci umiejętność tworzenia różnorodnej, jasnej i efektywnej argumentacji;
- » zwraca uwagę na to, jak istotne jest popieranie argumentów rzetelnymi dowodami;
- » wspomaga procesy demokratyzacji szkoły.

Debatować można na każdy temat oraz na każdym przedmiocie, niezależnie od wieku debatujących. Pamiętajcie jednak, że nie każda rozmowa, w której bierze udział więcej niż dwóch rozmówców jest debatą.

Cechą debaty jest przede wszystkim ustrukturyzowana forma, ograniczenia czasowe, określone role mówców, konieczność prezentowania argumentów, a dopiero potem opinii.

Wyróżniamy wiele rodzajów debat: panelowa, oksfordzka, dyskusja za i przeciw, akwarium.

W tym materiale zachęcamy Was do przeprowadzenia debaty parlamentarnej.

Jeśli chcecie dowiedzieć się, jak dobrze przygotować się do parlamentarnej debaty uczniowskiej i przeprowadzić ją z powodzeniem w Waszych szkołach, zapoznajcie się z poniższymi wskazówkami. Możecie dostosować poniższy plan do Waszych potrzeb.

Debata parlamentarna

Czy wiecie, że nawet 75 procent prawa tworzonego w Polsce jest powiązane z członkostwem naszego kraju w Unii Europejskiej? Parlament Europejski ma szerokie kompetencje dotyczące uchwalanych praw w zakresie m.in. ochrony środowiska, handlu zagranicznego, europejskiej waluty, a prawo krajowe musi uwzględniać unijne postanowienia. Dlatego też chcielibyśmy, abyście spróbowali przeprowadzić symulację obrad Parlamentu Europejskiego i sami podjęli decyzję dotyczącą tego, jakie przepisy prawa powinny obowiązywać w wybranym przez Was temacie.

Na czym polega debata parlamentarna?

Parlament Europejski, mimo że jest złożony z reprezentantów każdego kraju łączy się nie ze względu na narodowości, a na poglądy polityczne. Obecnie w Parlamencie istnieje 9 frakcji (8 grup politycznych i 1 grupa złożona z osób niezrzeszonych), a każda z nich ma swojego przewodniczącego (lub dwóch współprzewodniczących w niektórych grupach). Dwie największe grupy polityczne to:

- » Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci), <https://www.eppgroup.eu/pl>
- » Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim, <https://www.socialistsanddemocrats.eu/pl>

Dalej wyróżnić można również:

- » Grupę Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, <https://ecrgroup.eu/?/pl>
- » Grupę Porozumienia Liberałów i Demokratów na rzecz Europy, <https://alde.eu/en/>

Przed każdym głosowaniem podczas sesji plenarnej grupy polityczne analizują raporty komisji parlamentarnych i zajmują stanowiska w określonych kwestiach.

Sesja plenarna jest najważniejszym momentem w działalności PE, gdyż to na tym forum europosłowie uchwalają prawo Unii Europejskiej oraz przedstawiają swoje poglądy na istotne kwestie w obecności Komisji Europejskiej i Rady Unii Europejskiej.

Zobaczcie jak wygląda sesja plenarna: <https://youtu.be/-UC53qSkuP4>

W trakcie posiedzenia plenarnego posłowie poświęcają czas przede wszystkim debatom i głosowaniom. To właśnie podczas debat zapadają decyzje dotyczące aktualnych tematów o szczególnym znaczeniu dla polityki Unii Europejskiej. Tym bardziej istotne stają się umiejętności związane z wystąpieniami publicznymi, poprawną argumentacją i przekonującymi wypowiedziami.

Czas przeznaczony na wystąpienie w sali posiedzeń plenarnych jest przyznawany w oparciu o następujące kryteria : pierwsza pula podzielona jest po równo między grupy polityczne, a druga proporcjonalnie do łącznej liczby ich członków. Posłowie pragnący zabrać głos są zapisani na listę mówców w zależności od liczebności grupy.

Wystąpienia są prezentacją określonych stanowisk partii na konkretne tematy. Udana debata to taka, po zakończeniu której uczestnicy i uczestniczki wychodzą z nową wiedzą, cennym doświadczeniem dyskusji i spojrzeniem na dany problem z różnych perspektyw.

Posiedzeniom plenarnym przewodniczy Przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Posłowie głosują najczęściej przez podniesienie ręki, a przewodniczący posiedzenia ogłasza wynik głosowania. W przypadku wątpliwości przewodniczący zwraca się o przeprowadzenie głosowania elektronicznego, by uzyskać dokładny wynik.

Na potrzeby zajęć szkolnych możecie przyjąć następujące zasady w debacie parlamentarnej:

1. Podzielcie klasę na 4 grupy reprezentujące 4 najliczniejsze frakcje polityczne w Parlamencie Europejskim. Możecie to zrobić na drodze losowania lub podzielić się ze względu na zainteresowania i umiejętności. W zależności, od tego do której grupy politycznej trafiliście zapoznacie się z jej programem politycznym i wartościami.

*Jeśli lubicie wyzwania możecie również zdecydować, że każda osoba w klasie powinna przygotować zarówno argumentację za, jak i przeciw i dopiero bezpośrednio przed debatą dowie się do jakiej grupy została przydzielona.

2. Wybierzcie jedną osobę, która będzie pełniła funkcję Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, czyli moderatora całej debaty, który udziela głosu posłom i czuwa nad prawidłowym przebiegiem dyskusji.
3. Każda podgrupa przygotowuje się do zajęcia stanowiska na forum podczas debaty, tzn. robi rozpoznanie i diagnozę w kwestii poruszanego tematu. A następnie wybiera trzy osoby, które będą reprezentowały frakcję podczas symulacji debaty parlamentarnej.
4. Każdy mówca ma najpierw 3 min na przedstawienie stanowiska partii, a następnie w drugiej i trzeciej turze 1,5 min na kontrargumenty.

Wstęp

Na początku obejrzyjcie fragment debaty parlamentarnej *Europa, która chroni: czyste powietrze dla wszystkich (debata)*:

<http://www.europarl.europa.eu/plenary/pl/vod.html?mode=chapter&vodLanguage=PL&vodId=1550153941168#>

lub

Zaangażowanie pracowników i obywateli w sprawiedliwą transformację ku bezpieczniejszej planecie (debata na aktualny temat):

<http://www.europarl.europa.eu/plenary/pl/vod.html?mode=chapter&vodLanguage=PL&vodId=1544623450966#>

Zastanówcie się i wspólnie z nauczycielem omówcie, co Wam się podobało, jakie były trudne momenty, czego zdecydowanie nie powinniście naśladować.

Kiedy omówicie wszystkie mocne i słabe strony oglądanej przez Was debaty, rozpocznijcie przygotowania do swojej wersji dyskusji parlamentarnej.

Wybór tematu

Temat debaty może być zaproponowany przez Was lub wspólnie wymyślony podczas lekcji z nauczycielem. Ważne, żeby wybrać takie zagadnienia, które będą dla Was interesujące i ciekawe, a jednocześnie ważne z Waszego punktu widzenia.

Zachęcamy do sięgnięcia po aktualne, społeczne, ekologiczne lub kontrowersyjne kwestie. Nasze propozycje to:

- » Torby foliowe i plastik
- » Marnowanie żywności
- » Smog i emisja spalin

Możecie pokusić się również o znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: czy warto wprowadzać w Polsce ogólnoeuropejską walutę euro (za i przeciw)? Czy Polska powinna przyjmować uchodźców? Czy powinniśmy zrezygnować z przestawiania zegarków na czas letni i zimowy? Itp.

Niezależnie na jaki temat się zdecydujecie, postarajcie się tak go sformułować, aby był nieoczywisty i angażujący, wielowątkowy i sprawiedliwy (żeby obie strony miały szanse na stworzenie dobrych argumentów). Dzięki temu Wasza debata będzie naprawdę ciekawa.

Jeśli wybraliście już temat – czas na przygotowanie argumentacji.

Przygotowanie i sztuka prezentacji

Dobre przygotowanie do debaty i konstruowania trafnych argumentów oznacza konieczność wcześniejszego zdobycia wiedzy. W tym celu warto zapoznać się nie tylko z programem partii politycznych, ale również przeczytać ich stanowisko na poruszane przez Was kwestie. Oczywiście możecie także sięgnąć dalej i poszerzyć wiedzę, robiąc własny, obiektywny research – wyszukujcie informacje, konfrontujcie opinie, weryfikujcie źródła, tylko w ten sposób będziecie mogli zgromadzić dobrze umotywowane argumenty.

Jak zbudować dobry argument? Na początku powinniście go nazwać np. konieczna jest walka ze zmianą klimatu, następnie musicie wytłumaczyć o co chodzi i jakie jest Wasze stanowisko w tej kwestii, np. jeśli uważacie, że Parlament Europejski powinien stanowczo ograniczyć produkcję toreb foliowych i plastiku, musicie wytłumaczyć jak produkcja plastiku wpływa na zmiany klimatyczne. Ostatnim krokiem będzie podanie przykładów potwierdzających prawdziwość Waszego argumentu. Mogą to być dane statystyczne, analizy konkretnych przypadków, przykłady z życia itd. To pozwoli zilustrować tezę, którą chcecie udowodnić. Pamiętajcie, że dobra i sprawna argumentacja to sposób na przekonanie innych do Waszych racji i tym samym, wygranie debaty.

Oto kilka wskazówek dotyczących dobrej argumentacji:

- » mówcie językiem korzyści (np. jeśli nas posłuchacie zyskacie to i to...)
- » empatyzujcie (spróbujcie wczuć się rolę innych, co może być dla nich ważne, co ich przekona)
- » postawcie na fakty i dowody, które niezaprzeczalnie będą Waszą podporą
- » pamiętajcie, że liczy się jakość, a nie ilość (czasem jeden dobry argument jest więcej wart niż pięć słabych)

Przydatne frazy i sformułowania:

- » Na poparcie mojej tezy przywołam...
- » Świadczy o tym przykład...
- » Nie należy zapominać również...
- » Nie mam żadnych wątpliwości co do tego, że...
- » Nawiążę do wątku głównego...
- » Opinii moich przedmówców nie mogę podzielić, ponieważ...
- » Będę polemizować z moim przedmówcą....
- » Reasumując....
- » W świetle przytoczonych argumentów...
- » Wszystko to prowadzi do wniosku, iż...

Jeśli wiecie jak zbudować dobry argument warto zadbać o sposób prezentacji. Dokładne przygotowanie do wystąpienia publicznego to pierwszy krok do sukcesu. Co należy zaplanować i przemyśleć? Co przeciwiczyć samemu, a co przed kimś innym? Zapoznajcie się z naszymi wskazówkami.

1. Macie już zebrane argumenty na poparcie Waszej tezy, zatem przygotujcie konspekt całej wypowiedzi. Konspekt to lista najważniejszych zagadnień, słów kluczowych, danych, anegdot itp. ułożona w logicznym ciągu.
2. W przygotowywaniu konspektu warto pamiętać o zasadzie kompozycyjnej „złotej trójki”:
 - we wstępie powiedzcie o czym chcecie powiedzieć,
 - w rozwinięciu powiedzcie to,
 - w zakończeniu powiedzcie o czym powiedzieliście.
3. Postępujcie się językiem mówionym (proste słowa, krótkie zdania), tak aby Wasz odbiorca mógł łatwo przyswoić treść Waszej wypowiedzi i nie musiał zastanawiać się nad znaczeniem poszczególnych słów.

4. Przygotujcie czytelne, przejrzyste notatki, żeby w każdym momencie móc rzucić na nie okiem. Takie rozwiązanie na pewno da Wam poczucie bezpieczeństwa i sprawi, że niczego nie zapomnicie.
5. Pamiętajcie, aby koniecznie przeprowadzić próbę Waszego wystąpienia publicznego. Możecie to zrobić samodzielnie przed lustrem, możecie wykorzystać telefon komórkowy i nagrać Wasze wystąpienie, możecie zaangażować swoich bliskich, aby wcielili się w prawdziwą publiczność.

Zwróćcie uwagę na:

- » postawę Waszego ciała, gestykulację, mimikę twarzy,
- » modulację Waszego głosu, akcentowanie słów kluczowych, przekonujące wypowiedzi,
- » czas Waszej wypowiedzi (czy mówicie wystarczająco zwięźle),
- » Wasz ubiór (czy pomaga, czy przeszkadza?)

Takie ćwiczenie odsłuchowe przed Waszymi bliskimi/przyjaciółmi/znajomymi, dobrze żeby było poparte pozytywną informacją zwrotną – poproście o opinię co było dobre i warte powtórzenia, a co moglibyście jeszcze poprawić. W ten sposób otrzymacie cenne wskazówki, jak dopracować swoje wystąpienie i zapanować nad stresem.

Przygotowania organizacyjne

Każda debata wymaga odpowiedniej organizacji. Na początku warto wypisać wszystkie zadania i podzielić się obowiązkami.

Zadania:

- » Przygotowanie ogłoszeń o debacie i zaproszeń, promocja wydarzenia
- » Zaproszenie gości
- » Zorganizowanie i przygotowanie sali
- » Przygotowanie tematu do debaty
- » Podział na grupy i frakcje, wybór moderatora
- » Przygotowanie zasad debaty
- » Dokumentacja debaty (nagrania, zdjęcia, notatki)

Zadbajcie o miejsce i przeznaczcie odpowiednią ilość czasu na spokojne debatowanie oraz omówienie wyników całego procesu. Sama debata nie powinna być dłuższa niż 60 min. Być może konieczne będzie odpowiednie ustawienie sali (np. zmiana ustawienia krzeseł i stołów w sali lekcyjnej). Pamiętajcie również o odpowiednich rekwizytach – np. zegar lub stoper odmierzające czas, kartki i długopisy do robienia notatek, mikrofony, dzwonek dla moderatora.

Jeśli nie wszyscy uczniowie biorą udział w debacie, powinni wejść w rolę bezstronnej publiczności, a po wydarzeniu przedyskutować, kto według nich ją wygrał i przedstawić własne argumenty dotyczące tego wyboru. Wszystkie te elementy należy zaplanować wcześniej.

Debatowanie – symulacja obrad Parlamentu Europejskiego

Przed rozpoczęciem debaty raz jeszcze przypomnijcie na forum zasady związane z tym typem debatowania oraz z kulturalnym wyrażaniem swoich opinii i poszanowaniem swoich oponentów.

Pamiętajcie, aby czuwać nad przebiegiem wydarzenia, sprawiedliwym rozłożeniem czasu dla każdej ze stron (nie krępujcie się aby użyć np. dzwoneczka który będzie oznajmiał koniec argumentacji danej osoby), merytoryczną dyskusją (nie dopuszczajcie, aby przeważały argumenty emocjonalne bądź personalne). Debata nie jest

utarczką między dwoma osobami, tylko dyskusją na konkretne argumenty, ścieraniem się poglądów i różnych wizji, a nie osób.

Dobre rady w trakcie dyskusji:

- » nie przerywajcie innym,
- » bądźcie konkretni, rzeczowi, pamiętajcie że macie ograniczony czas na wypowiedź,
- » dbajcie o kulturę wypowiedzi.

Zaczynamy!

Osoba pełniąca rolę Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego wita wszystkich uczestników, przedstawia osoby, które będą reprezentowały stanowiska danych partii oraz osoby, które będą dokumentowały i protokołowały przebieg całego wydarzenia. Następnie wprowadza uczestników i obserwatorów w temat debaty, wygłaszając krótkie przemówienie i przedstawiając problem, nad którym będziecie debatować.

Zgodnie z przyjętą zasadą każdy mówca ma najpierw 3 min na przedstawienie stanowiska partii, a następnie w drugiej i trzeciej turze 1,5 min na kontrargumenty. Na koniec lider każdej frakcji prezentuje podsumowanie stanowiska wypracowanego przez dane ugrupowanie polityczne.

Pamiętajcie, że głosu udziela Wam Przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Dobrze, żebyście podzielili się rolami w podzespołach, np. jedna osoba przedstawia stanowisko partii (tłumaczy kierunek myślenia, pokazuje dane, etc.), druga odpiera argumenty opozycji prezentując argumenty na poparcie swojej tezy, trzecia przedstawia podsumowanie argumentów, które padały podczas debaty i pokazuje dlaczego to ich stanowisko powinno wygrać.

O rozstrzygnięciu debaty decyduje głosowanie. Możecie poprosić, aby wszystkie osoby będące uczestnikami i obserwatorami dyskusji po kolei podnosiły rękę w górę, jeśli zgadzają się ze stanowiskiem danej partii.

Na koniec Przewodniczący, krótko podsumowuje debatę i dziękuje za udział wszystkim osobom zaangażowanym.

Miłym akcentem może być również zachęcenie do udziału w zbliżających się wyborach parlamentarnych. Pamiętajcie, że każdy z nas może mieć wpływ na sprawy jakimi zajmuje się Parlament Europejski i przede wszystkim na to, kto reprezentować będzie Was – obywateli Europy.

Kolejne wybory już 26 maja!

Podsumowanie wyników debaty

Po zakończeniu i rozstrzygnięciu debaty warto ją wspólnie podsumować i wyciągnąć wnioski. Jeśli część osób nie debatuje aktywnie, lecz przyjmuje rolę obserwatorów, zachęćcie ich do zapisywania wszystkich uwag i spostrzeżeń. Uwagi mogą dotyczyć zarówno kwestii organizacyjnych (np. za krótki czas na wypowiedzi, za małe pomieszczenie, zły podział obowiązków, itp.) jak i kwestii samego debatowania (np. błędy w argumentacji, mało dynamiczny styl prowadzenia debaty, itp.)

Po zebraniu wszystkich swoich przemyśleń spotkajcie się i spróbujcie udzielić sobie właściwej informacji zwrotnej. Np.:

- » *Bardzo podobały mi się przykłady, którymi posłużyliście się w argumentacji. Myślę, że moglibyście popracować nad zdecydowanym tonem wypowiedzi i bardziej przekonującą postawą, aby jeszcze bardziej zachęcić do Waszego stanowiska.*

- » Świetnie poradziliście sobie z kontrargumentami do wypowiedzi Waszych przeciwników. Widać, że mieliście dobrze przygotowane notatki i poznaliście dobrze ten temat. Pomyślcie czy nie warto byłoby następnym razem używać trochę łatwiejszego języka Waszych wypowiedzi – przyznam szczerze, że trudno mi było czasami zrozumieć o czym mówicie.

Idealna informacja zwrotna powinna zawierać pochwałę, docenienie za coś co dana osoba zrobiła dobrze, wskazywać obszar, który można jeszcze poprawić i podpowiedź jak można to zrobić.

Używając informacji zwrotnej skorzystajcie z takich sformułowań jak:

PLUSY	MINUSY	WSKAZÓWKI
Doceniam... Podoba mi się, że... Świetnie, że... Cieszę się, że... Zgadzam się... Gratuluję...	Zauważyłam, że... Zastanów się, czy... Myślę, że warto... Dobrze byłoby... Spróbuj...	W przyszłości pamiętaj... Zachęcam do... Cenna pomocą mogą być...

Autoewaluacja – dalsza droga do sukcesu

Gdy otrzymaliście już informację zwrotną na temat debaty, poświęćcie teraz czas na autoewaluację.

Co było moim największym sukcesem? Co było dla mnie trudne? Gdzie mogę bardziej się postarać? Co mogę zrobić lepiej? Gdzie potrzebuję więcej pomocy? Jak czułem/czułam się w mojej roli?

A z drugiej strony:

Czego się nauczyłem/nauczyłam? Jaką wiedzę rozszerzyłem/rozszerzyłam? Jakie kompetencje i umiejętności rozwinąłem/rozwinęłam?

To ważny proces, więc spróbujcie go nie pomijać. Sami zobaczycie ile dzięki metodzie debaty zyskaliście nowych doświadczeń i umiejętności.

Powodzenia!

Źródła:

- » <http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/pl/organisation-and-rules/how-plenary-works>
- » <http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/pl/organisation-and-rules/organisation/political-groups>
- » <http://www.europarl.europa.eu/plenary/pl/guide-plenary.html>
- » https://europa.eu/european-union/index_pl
- » https://europa.eu/teachers-corner/home_pl
- » <https://publications.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/6fcdb304-b542-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-pl>
- » <https://mamprawowiedziec.pl/file/4327/>
- » <https://samorzad.ceo.org.pl/materialy/dla-uczniow/debaty>
- » <https://www.szkolazklasa.org.pl/materialy/debatowanie-jako-metoda-pracy-uczniami/>